

Předmluva

Věnováno mému učiteli Vladimíru Kazikovi Lorenzovi

Měl jsem v životě to velké štěstí, že jsem potkal a dlouhá léta se mohl pohybovat v těsné blízkosti Vladimíra Lorenze. Kromě toho, že byl velkým učitelem bojových umění, byl pro mě životním vzorem, otcem a autoritou. Byl učitelem toho, čemu se dnes říká plnohodnotný život. Potkali jsme se v době, kdy jsem prožíval mimořádně těžké životní období, a setkání s ním mi pomohlo najít sama sebe v osobním životě. Za to mu nikdy nepřestanu být vděčný. Cítím to tak, že čímkoli, co udělám, mu nemůžu nikdy splatit to, co pro mne udělal on. Trávili jsme spolu dlouhé hodiny, dny, týdny a měsíce. Procestovali jsme téměř celou Evropu, byli společně několikrát v lázních a já jsem mu dělal mnoho let asistenta při jeho nesčetných seminářích a trénincích.

Díky jeho jedinečné metodice výuky juda a mému přispění jsme spolu oživilí jeden z největších dodnes fungujících klubů juda v České republice. Dlouhé roky jsme byli nerozlučnou dvojicí. Naučil mě přistupovat k životu úplně jiným způsobem, než který jsem doposud znal. Napsáním této knížky se pokouším přiblížit vám jeho životní postoj, který jsem přijal za svůj. Také mu chci splatit alespoň malou část dluhu za všechno, čím můj život obohatil. Přestože byl osvíceným člověkem, nikdy nepřestával používat, jak říkával, v dnešní době čím dál tím vzácnější selský rozum. Přestože byl velkým filozofem a učitelem, nikdy z něj nepřestala vyzařovat obyčejná lidskost a přirozená laskavost. Jeho schopnost řešit běžné každodenní situace s lehkostí a nadhledem je pro mne dodnes inspirativní.

Nikdy jsem se nesnažil ho napodobovat, ale vždy jsem se snažil dodržovat principy, podle kterých žil, protože mi připadají správné. Jeho smrt byla pro mne tak jako pro všechny jeho blízké obrovskou ztrátou. Zemřel mi jeden z nejbližších lidí, jehož každý den postrádám, a také zůstala nedokončena naše společná práce. Kromě toho, že jsme spolu vytvořili celou řadu metodických materiálů pro praktickou výuku juda, připravovali jsme společně knihu. Pracovně jsme jí říkali Usiluj o Ippon.

Smrt Vladimíra Lorenze nás zastihla v začátcích příprav. Zůstalo tedy na mně, abych započatou práci dokončil za nás oba. Nejprve jsem se dlouho s pochopitelnou lítostí probíral našimi poznámkami a přemýšlel, jak se všemi materiály co nejlépe naložit. Většina podkladů byla odborných, protože kniha měla původně vzniknout jako nová revoluční učebnice juda. A tak jsem začal někdy v roce 2012 pracovat.

V roce 2014 jsem si přivodil úraz páteře, který mě na dlouhou dobu omezil ve většině pohybových aktivit. Prodělal jsem operaci, která mě připoutala téměř na půl roku k posteli. Měl jsem tak dost času, abych vše znovu pečlivě promyslel. Rozhodl jsem se, že nashromážděné odborné podklady pro úzkou sportovní veřejnost smísím se vzpomínkami na svého mistra. Nevynechám jeho filozofické myšlenky a názory. Název Usiluj o Ippon zůstává jako vzpomínka na společně strávená léta a společně započatou práci. Nechci vyvolat dojem, že přináším nějaký další zaručený recept na lepší život nebo patent na úspěšnou výuku juda. Takovými knihami se trh dnes hemží. Chci čtenáře svými slovy a slovy Vladimíra Lorenze donutit k zamyšlení, ať bude jeho výsledek jakýkoli.

Je faktem, že svět se velmi rychle mění. Otázkou je, zda k lepšímu, nebo k horšímu. My jsme byli přesvědčeni o tom, že tak rychlý vývoj kupředu zavdává příčinu k tomu, že se zapomíná na to, co svět dělá lidským, na základní hodnoty a na tradice. Máme nejnovější komunikační technologie, chytré telefony a počítače. Nejsem si však úplně jist, zda nás ve skutečnosti spíše nerozdělují.

V této knize jsem pravdivě popsal příhody, které se nám společně s Vladimírem Lorenzem staly. Ty nás oba a později už jen mne samotného vedly k mnohému zamyšlení. S tím, jak se vše rychle mění, nám připadalo, že se často vytrácí ten zmiňovaný selský rozum a obyčejná lidská slušnost. To jsem popsal například v kapitole Školství, kde mi zůstává rozum stát nad tím, jakým způsobem mají, respektive nemají dnes učitelé možnost přimět své žáky ke kázni. Co vše si děti v dnešní době dovolí. A přesto učitelé nemohou efektivně zakročit ve chvíli, kdy se hranice mezi „dovolené“ a „nedovolené“ teprve vytváří. Ředitel školy dá žáku pohledek za nevhodné chování a vzápětí musí pod tlakem médií rezignovat. Připadá vám to snad v pořádku?

Kdo znal mistra, nemůže určitě zapomenout na jeho kouzelné, řekněme prvorepublikové vystupování. Při stisku ruky onen lehký předklon, zdvořilá mluva a korektní jednání. Byl jediným člověkem, který mi nikdy nelhal. Vladimír Lorenz byl člověkem, který přežil koncentrační tábor a mnohá další věznění nacistů. Později byl za účast v anglické větvi odboje vězněn komunisty. To vše poznamenalo jeho fyzické zdraví, ale nikdy to negativně neovlivnilo jeho mysl a vitalitu.

V roce 2009 onemocněl chřipkou a jeho zdravotní stav se pak už jen zhoršoval. My nejbližší jsme věděli, že se jeho životní cesta chýlí ke konci. A věděl to i on sám. Navštěvoval jsem ho každý den v nemocnici až do posledního dne jeho života, kdy nám ho dali domů. Byly to pro mne těžké chvíle, ale zároveň nezapomenutelné ponaučení. Nikdy předtím jsem nepoznal člověka, který by se nebál smrti. Vladimír Lorenz nejenže se jí nebál, ale otevřeně o ní hovořil. Velmi pragmaticky a moudře říkal, že jeho tělo si již vybírá daň za to, že jej nikdy příliš nešetřil.

V jeho posledních chvílích jsme si byli vůbec nejbližší. Největší poctou, které se mi od něj dostalo, bylo to, že mě veřejně nazýval svým synem. S tím jsme užili spousty legrace a dočtete se o tom v dalších kapitolách. Knihu jsem totiž nezapomněl okořenit mnohými historkami, o něž nebyla nouze. Když jsem mu v nemocnici děkoval za všechno, co pro mne udělal, a za to, čemu jsem se od něj mohl naučit, se skromností sobě vlastní mi odpověděl, že to on děkuje mně. A když jsem mu řekl, že jsem šťastný za to, že jsem si ho zvolil za svého učitele a mistra, odpověděl mi slovy: „To mistr si vybírá svého žáka. Nikoli žák svého učitele...“ Větší pocty se mi dostat nemohlo. Hloubka jeho slov a jejich význam na mě dolehl až mnoho měsíců po jeho smrti. Nyní je vám doufám jasné, proč musela vzniknout tato kniha. Je to můj dík, je to moje pocta, je to nepatrná část splacení mého dluhu za vše, co pro mne a mnohé ostatní udělal. Příběhy v této knize sepsané, byť se mistra nemusejí bezprostředně dotýkat, neboť některé z nich se odehrály až po jeho smrti, mají vždy souvislost s jeho chápáním světa a života.

Fascinovala mě jeho otevřenost, upřímnost a smysl pro humor. Bavilo mě pozorovat jej, jak si umí sám sebe dobírat. Uměl také další obdivuhodnou věc. Nikdy neodsuzoval druhého člověka za jeho rozhodnutí a za jeho nedostatky.

Samostatnou kapitolou našeho vztahu byla výuka juda. Díky jeho laskavosti jsem u něj po dobu více než deseti let studoval judo způsobem výuky starých mistrů a mám radost, že stejně tak teď mohu i já vyučovat další generace. Naučil jsem se od něj nastavovat si životní hodnoty tak, jak mají správně být. Naučil jsem se, že není špatné mít cíle, je však bezpodmínečně zásadní, aby se naše cíle nestaly našimi pány a my jejich otroky. Je správné poctivě trénovat a nechat výsledky přijít. Kupříkladu medaile mají být vedlejším produktem dobře odvedeného díla. Nemají být ale hlavní motivací. Je to trochu složitější, ale vysvětlíme si to.

Prostřednictvím studia juda tak přicházíme postupně ke studiu života samotného. Mistr učil souvislosti bojových umění s našimi životy. Onen zmiňovaný ippon v judu pak přetavit ve vítězství v životě. Jinými slovy, jak on říkával nebo jak jsme spolu jednou vymysleli, dát životu ippon.

Na sklonku života mi Vladimír Lorenz svěřil své tajemství, čehož si nesmírně cením. Vyprávěl mi, že tváří v tvář smrti v už nevěřil, že se někdy vrátí domů. Počítal s jistou smrtí. Když se mu zázrakem povedlo přežít, složil podle svých slov v té hodině sám vůči sobě slib, že život,

který mu byl zachován, prožije tak, aby jej skutečně naplnil, nikoli jen žil. Když jsem ho ta léta pozoroval a pak s ním trávil poslední dny jeho života, pochopil jsem, že tento svůj slib beze zbytku splnil. A myslím si, že to byl jeden z důvodů, proč se smrti nebál. Říkával o ní, že není zlá. Že je to jenom brána jinam. Ať už to bylo kamkoli, věřím, že je mu tam dobře a našel tam zasloužený klid.